

Американський фінансовий ринок є меншим за значенням щодо вартості угод M&A для європейських банків, одна з причин - його фрагментованість (понад 8 тис. фінансових інститутів). Посеред європейських банків провідні позиції на ринку США посіли британські Royal Bank of Scotland (RBS) і HSBC, нідерландський ABN AMRO і французький BNP Paribas. RBS і HSBC мають міцне становище на східному узбережжі, BNP - в Каліфорнії, а ABN AMRO - в центральних штатах. Поглинання британським банком Royal Bank of Scotland (його американським підрозділом Citizens Bank) ощадного банку Charter One -одна з найбільших угод в американському банківському секторі. Вартість поглинання - 10,4 млрд. дол. Завдяки цій операції британський банк увійшов до 15 найбільших комерційних банків Америки.

Отже, процес злиття та поглинання банків призводить до збільшення конкурентоспроможності, зростання власного капіталу, зміни в позитивну сторону економічних показників, зростання частки ринку, що впливає на досягнення мети діяльності банківської установи – отримання максимального прибутку.

Література:

1. Institute of Mergers, Acquisitions and Alliances: Statistics [Electronic resource]. - Access mode : http://www.ima-institute.org/statistics-mergersacquisitions.html#MergersAcquisitions_Worldwide.
2. Рейтинг найбільших банків світу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://delo.ua/finance/alfa-grupp-pokupaet-u-raiffeisen-bank-avstrijskij-onlajn-bank-z-304439>.

Павло ВАСИЛИНА

студент факультету банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Ю.М.Галіцейська

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗОЛОВОВАЛЮТНИХ РЕЗЕРВІВ НБУ

Важливість золотовалютних резервів для економіки країни обумовлена високим рівнем ліквідності, стабільністю в умовах різкого коливання валют, можливістю виступити надійним страховим інструментом у випадку дестабілізації валютної системи, настання фінансових криз тощо. Питання золотовалютних резервів НБУ та оцінка їх стану на сьогодні є досить актуальним, оскільки за останні роки Україна втратила велику кількість офіційних золотовалютних активів. Дослідженню даної проблеми присвячено роботи вітчизняних науковців, а саме, Боринця С.Я., Гальчинського А.С., Журавки Ф.О., Костіної Н.І., Лупіна О.Б., Савлука М.І., Стельмаха В.С., Ющенко В.А. та ін. Наукові праці зазначених авторів розширили уявлення про золотовалютні активи, а також про методи та підходи керування ними, але не повністю розкритими є питання про збереження їх реальної вартості при умовах негативної динаміки.

Золотовалютні резерви у сучасних умовах забезпечують міжнародні торгово-економічні і кредитно-фінансові відносини, покриття дефіциту платіжного балансу, проведення девізної політики центральним банком через валютні інтервенції на ринку, метою яких є обмеження коливань обмінних курсів грошових одиниць [3].

В контексті даної проблеми варто розглянути структуру золотих валютних резервів за останні роки (табл.1).

Чітка тенденція нарощування обсягів офіційних золотовалютних резервів спостерігалась протягом усього періоду діяльності НБУ до 2008 р., де поступово зміцнювалась роль зовнішнього сектору економіки у надходженні прибутку в іноземній валюті і на внутрішній валютний ринок. Негативна динаміка замінила позитивну тенденцію росту золотовалютних резервів НБУ у 2009 р., коли обсяг зменшився на 16% та склав 26,5 млрд дол. США, порівняно з 2008 р. – 31,5 млрд дол. США. Це зокрема, спричинене кризою 2008 року, яка викликала зменшення обсягів золотовалютних резервів, яке тривало до початку 2010 року (26,5 млрд.дол.США у 2009 р.). За 2010 рік їх обсяги зросли на 8,1 млрд.дол.США і станом на початок 2011 року обсяг резервів Нацбанку сягнув рекордного обсягу і становив 34,6 млрд.дол.США. Однак, після цього їх обсяг почав знижуватись.

Таблиця 1

Структура офіційних золотовалютних резервів України [1]

Рік	Обсяг золотовалютних резервів, млн. дол. США
2007	32 462,1
2008	31 543,0
2009	26 505,0
2010	34 576,4
2011	31 794,6
2012	24 546,2
2013	20 415,7
2014	6 419,7
01.10.2015	12 773,6

У 2014 році таке падіння було прискорене політичною кризою в країні і станом на кінець 2014 року обсяг золотовалютних резервів становив всього лиш 6,4 млрд. дол.США, що було критичним для фінансової системи України. Національному банку вдалося виправити цю ситуацію за рахунок кредитних ресурсів від міжнародних фінансово-кредитних установ (передусім МВФ) і за останніми даними обсяг резервів Нацбанку за три квартали цього року становить 12,8 млрд.дол.США.

Негативну динаміку золотовалютних резервів НБУ з 2007 по 1.10.2015 рр. доцільно розглянути у рис.1.

Головною причиною негативної динаміки резервів НБУ в період з 2010 по 2014 рр. є постійний дефіцит платіжного балансу, який призвів до зменшення

потоків валюти в Україні. Наслідком цього стала необхідність виходу на валютний ринок з інтервенціями, які лише за грудень 2013 р. склали 942 млн дол США.

Отже, до основних причин падіння золотовалютних резервів належать: проведення міжнародних платежів, стосовно виплат за зовнішніми зобов'язаннями (зокрема кредити МВФ); зростання попиту населення на іноземну валюту; вкладення коштів у казначейські облігації іноземних країн, сповільнюючи економічний розвиток України; перевага імпорту над експортом; відмивання грошей в офшорних зонах тощо.

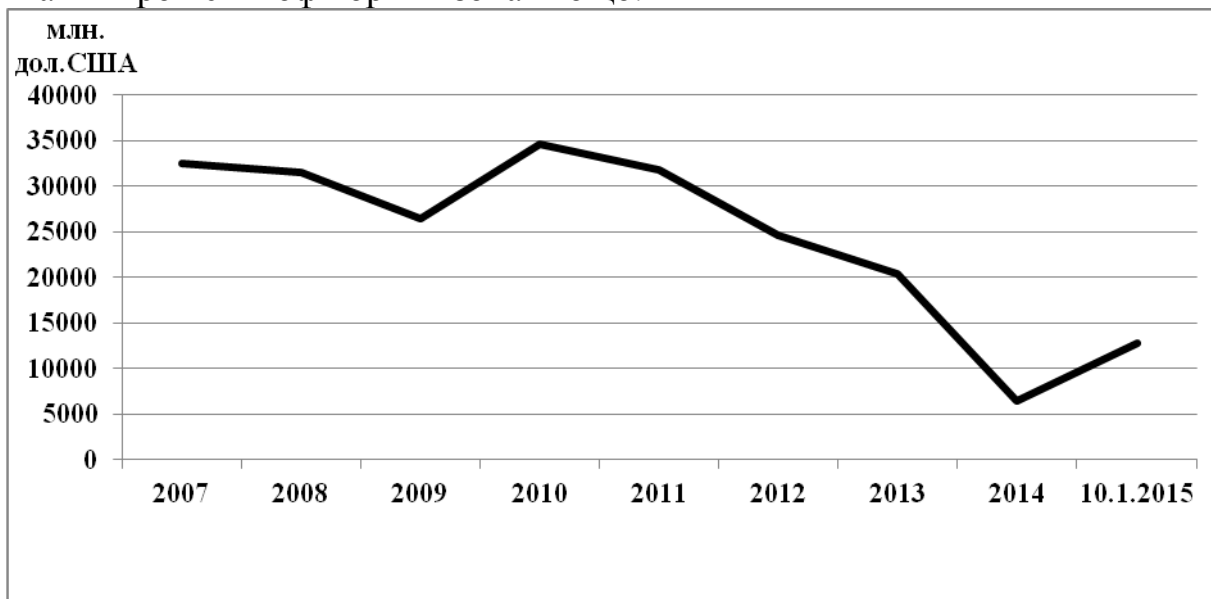

Рисунок 1. Динаміка обсягів золотовалютних резервів в Україні в 2007-2015р.р., млн. дол. США

*Складено автором на підставі [1]

Наслідками такого падіння стало сповільнення темпів економічного розвитку України та відтік доларової маси [2]. Золотовалютні резерви повинні утримувати курс гривні на валютному ринку. Однак НБУ вдалося переламати динаміку золотовалютних резервів на початку 2015 р. Проте можливе повернення спадної динаміки офіційних резервів може призвести до девальвації гривні та підвищення ризику дефолту, оскільки НБУ не зможе продовжувати політику інтервенцій для штучного стримування падіння гривні. Нестача іноземної валюти не дасть можливості НБУ вчасно проводити міжнародні платежі, стосовно виплат зовнішнього державного боргу.

Отже, зниження золотовалютних резервів НБУ істотно обмежує регулятивні можливості держави. Різке зменшення золотовалютних резервів НБУ у період з 2009 по 2014 рр. створили досить високий ризик дефолту, що зможе в подальшому призвести до краху вітчизняної економіки в цілому, адже ріст офіційних золотовалютних резервів у 2015 році може бути тимчасовим. Для того, щоб покращити становище в країні потрібні структурні економічні зміни, вкладення коштів у розвиток інноваційного конкурентоспроможного виробництва, досягнення позитивного торговельного сальдо експортно-імпортних операцій. Це приведе до бездефіцитного бюджету, зміцнення

національної грошової одиниці, завдяки якій можливе повне відновлення золотовалютних запасів нашої держави.

Література:

1. Золотовалютні резерви України 2007–2015 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
2. Степанова В.О. Вплив чинників на динамку золотовалютних резервів Національного банку України // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2014. №1. – С.154- 156.
3. Україні загрожує дефолт [Електронний ресурс] // Газета «Економіка». – Режим доступу : www.economica.com.ua/top/article/16077740.

Яна ВЕРБИЦЬКА

*Головний спеціаліст, економіст відділу фінансів підприємств,
Головне управління статистики у Сумській області, м Суми*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ

В умовах сучасної еволюції економічної системи необхідно по-новому осмислювати сутність багатьох категорій, у тому числі і поняття «банк» через призму функцій та завдань, що повинен він виконувати для підтримки соціально-економічного розвитку України.

Проблематика соціальної відповідальності банків істотно актуалізується в умовах кризових явищ та системних нестабільностей в економічній сфері країни. І, як зазначає І.М. Польова, соціальна відповідальність банківського бізнесу означає дотримання засад якісного управління та ефективного ведення діяльності, орієнтованої на довгострокову перспективу, тобто врахування не лише економічної вигоди при веденні банківського бізнесу, а й чинників соціальної стабільності, корисності для території присутності та місцевого населення [1, с. 121].

Автор розглядає систему соціальної відповідальності банків повинна являти собою сукупність принципів її взаємодії із суспільством, зацікавленими сторонами, такими як: співробітники, партнери, акціонери, інвестори, місцеві громади, органи влади, інші стейкхолдери, і основою метою повинно бути забезпечення інтересів вкладників та кредиторів з метою досягнення конкурентоспроможності на рику банківських послуг.

Формування рубрики соціальної відповідальності банків повинно виходити із позицій встановлення ініціатив соціально-відповідальної діяльності, дотримання принципів, визначення рівнів управління соціальною відповідальністю (табл. 1).

Стратегічним завданням у контексті створення передумов для забезпечення конкурентоспроможності банків повинна стати побудова такої моделі соціальної відповідальності, яка б віддзеркалювала та враховувала як національний, так і інтернаціональний зрізи. Норми соціальної відповідальності мають формуватися на фундаменті вітчизняного законодавства та бути адаптованими до специфіки історичних, соціокультурних особливостей